

Erno Blomqvist
ITALIAN HALKI JALKAPALLON PERÄSSÄ
Jalkapallofanaatikon unelmamatka Italiaan

Opinnäytetyö
KESKI-POHJANMAAN AMMATTIKORKEAKOULU
Matkailun koulutusohjelma
Helmikuu 2011

TIIVISTELMÄ OPINNÄYTETYÖSTÄ

Yksikkö Pietarsaari	Aika Helmikuu 2011	Tekijä/tekijät Erno Blomqvist
Koulutusohjelma Matkailu		
Työn nimi ITALIAN HALKI JALKAPALLON PERÄSSÄ Jalkapallofanaatikon unelmamatka Italiaan		
Työn ohjaaja Katarina Broman		Sivumäärä 36
Työelämäohjaaja		
<p>Italian halki jalkapallon perässä – Jalkapallofanaatikon unelmamatka Italiaan on kaikkea mitä sen otsikko antaa ymmärtää ja hieman enemmän. Työn tarkoituksena oli luoda matka johon jokainen jalkapallon kannattaja haluaisi lähteä. Työssä käsiteltiin myös muita asioita jotka kiehtovat jalkapallossa, eli kannattamista, skandaaleja ja rasismia.</p> <p>Kannatuksesta voi olla niin montaa eri mieltä kuin on kannattajiakin. Kannatuksella ja fanitudella on monta eri puolta. Tässä työssä haluttiin tuoda esille niitä puolia, jotka eivät pääse joka päivä uutisiin.</p> <p>Työn toinen tarkoitus oli tutkia kuinka paljon Suomessa on tarjontaa samankaltaisille matkoille. Tutkimus tehtiin tarkastelemalla Internetin tarjoamia matkatoimistojen verkkosivuja. Tarjontaa on paljon, mutta yhtä kattavaa matkaa ei löytynyt. Moni matkatoimisto tarjoaa liput vain yhteen otteluun. Työssä suunnitellussa matkassa kuljetaan läpi Italian seuraamassa kiihkeimmät paikallisottelut, joista varmasti kukaan ei jää kylmäksi.</p> <p>Teoriapohjaa varten tutkittiin pakettimatka- ja tapahtumamatkailukirjallisuutta ja verkkosivuja. Työn aikana kirjoittaja oppi paljon lisää jalkapallosta sekä kaikesta siitä, mitä Italiassa kannattaja tekee kannattamansa joukkueen puolesta. Tulevaisuudessa tämä matka toteutetaan tavalla tai toisella</p>		

Asiasanat

Jalkapallo, Kannattaminen, Matkailu, Rasismi, Urheilu

ABSTRACT

CENTRAL OSTROBOTHNIA UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES Pietarsaari	Date February 2011	Author Erno Blomqvist
Degree programme Tourism		
Name of thesis AFTER FOOTBALL EVENTS ACCROSS ITALY A football fanatic's dream journey to Italy		
Instructor Katarina Broman		Pages 36
Supervisor		
<p>After football events across Italy – a football fanatic's dream journey to Italy, is all what the title entails, and then some. The purpose in the work was to design a tour which every football fan would be eager to take part in. The work also considers some other fascinating aspects related to football: the support culture, the scandals, the racism.</p> <p>About the deep devotion displayed by the true football fans towards their clubs, opinions differ, and there surely are multiple aspects involved here. This work takes up some aspects that do not always make it into the daily news.</p> <p>Another purpose was to find out to which extend similar journeys might already be in the offering in Finland. The study was done by surveying the web pages of several travel agencies. Though the offerings were many, no such dream journey could be found. The travel plan suggested in this work focuses on the most interesting and intensive matches, those between carefully selected local clubs.</p> <p>Theoretical bases for the work builds on literature about package tours and event tourism, extracted from books and the Internet. The author learned some new things about football during the study, e.g. to what kind of extreme lengths the ultra-fans are ready to go for their clubs in Italy. In some way or another, on some day, the dream journey is going to take place.</p>		

Key words

Fans, football, racism, sport, tourism

**TIIVISTELMÄ
ABSTRACT
SISÄLLYS**

1 JOHDANTO	1
2 MITÄ ON URHEILUMATKAILU	2
2.1 Urheilumatka matkailun muotona	2
2.2 Urheilumatkailun käsite	3
2.3 Jalkapallomatkailu	4
3 JALKAPALLO PAIKALLISENA JA GLOBAALINA ILMIÖNÄ	6
4 ITALIALAINEN JALKAPALLO	7
4.1 Italialaisen jalkapallon synty	7
4.2 Italialaisen jalkapallon nykypäivä	7
5 RASISMI JA SYRJINTÄ	9
5.1 Rasismi käsitteenä	9
5.2 Syrjintä käsitteenä	9
5.3 Rasismi jalkapallossa	10
6 JALKAPALLON KANNATTAJAT JA FANIT	13
6.1 Italian äärikannattajajoukko ultra	13
6.2 Kannattaminen muualla Euroopassa	16
7 SKANDAALIT JA TRAGEDIAT	17
7.1 Gigi Meroni	17
7.2 Calciopoli	17
8 KVALITATIIVINEN TUTKIMUS	19
8.1 Tutkimusmenetelmä	19
8.2 Tutkimuksen suorittaminen ja tulokset	20
8.2.1 Urheilumatkojen tarjonta	20
8.2.2 Matkojen kohderyhmät	21
8.2.3 Vaihtoehtoja jalkapallomatkailijalle	21
9 MATKA ITALIAN HALKI JALKAPALLON PERÄSSÄ	23
9.1 Toiminnallinen opinnäytetyö	23
9.2 Pakettimatka	24
9.3 Italia matkakohteena	24
9.4 Kuljetukset	26
9.5 Hotellit	27
9.6 Matkan kuvaus	28
10 POHDINTA	32
LÄHTEET	34

1 JOHDANTO

Jalkapallo on itselleni SE urheilulaji. Olen jo pitkään haaveillut mahdollisuudesta suunnitella matkaa, jossa pääsen matkustamaan ympäri Italiaa, maata, joka merkitsee minulle hyvin paljon. Italialainen jalkapallo on erityisen lähellä sydäntäni. Suosikkijoukkueeni tulee Italiasta. Jalkapallon MM-kisoissa, silloin kun Suomi ei ole päässyt niihin, suosikkini on Italia. Monet jalkapallon kannattajat sanovat, että Italia pelaa tylsää jalkapalloa, mutta asiastahan voi olla montaa mieltä. Ehkä italialaisen jalkapalloilun värikkäiden persoonien värikäs peli sai minut kiinnostumaan jalkapallosta ja juuri Italiasta.

Opinnäytetyöni tarkoitus on tuoda esille jalkapallon niitä puolia, joita ei yleensä näe tai kuule jalkapallosta puhuttaessa. Otan tarkempaan tutkimukseen Italian jalkapallofanit ja Italian jalkapallon historian riemut ja surut. Italialaisten jalkapallohistoria on niin värikäs, että siitä riittää kerrottavaa. Suunnittelen tässä työssä myös jalkapallofanaatikon unelmatkan. Matkalla pyritään käymään katsomassa monia otteluja Italiassa. Jalkapallossa kiihkeimmät ottelut ovat tietyt paikallistaistot, siksi matkani keskittyy niihin. Omasta mielestäni tällaiselle matkalle olisi kysyntää, koska suomalainen jalkapallofani ei saa usein tilaisuutta nähdä eurooppalaista huippujalkapalloa paikan päältä.

2 MITÄ ON URHEILUMATKAILU

Urheilumatkailun voi käsittää monella lailla. Se on kuitenkin pääasiassa matkailumuoto, jossa mennään seuraamaan jotakin urheilutapahtumaa kotimaahan tai ulkomaille. Matkoja saa omatoimisesti tai pakettimaisesti järjestettynä. Monet matkatoimistot järjestävät esimerkiksi Formula 1 -matkoja, joihin kuuluu yöpyminen, lennot ja itse Formula-osakilpailuun oikeuttavat liput. Matkatoimistot järjestävät usein matkoja jääkiekon MM-kisoihin, jalkapallon MM-kisoihin ja yleisurheilun EM- tai MM-kisoihin. Olympialaisia ei tietenkään sovi unohtaa. Urheilu on aina ollut kansan suosiossa, joten urheilupakettimatkoja kannattaa järjestää. (Kaleva Travel 2009 & 2010.)

2.1 Urheilumatka matkailun muotona

Urheilu on sosiaalinen ilmiö, joka vaikuttaa nyky-yhteiskuntaan. Samalla virkistys- ja vapaa-ajan markkinat ovat nopeasti kasvava sektori maailmantaloudessa. Linkitys urheilun ja matkailun välillä on kasvanut huomattavasti aikojen saatossa. On selvää, että molemmille tahoille on ollut hyötyä urheilumatkailusta. Urheilumatkailun on huomattu vetävän turisteja kaupunkiin ja näin tuovan alueelle taloudellista hyötyä.(Lamont & Dowell 2008.)

On myös urheilusta kiinnostuneita henkilöitä, jotka eivät halua valmiiksi suunniteltuja pakettimatkoja, vaan suunnittelevat matkansa mieluummin kokonaan itse. Urheilumatkailuun kuuluu myös sellainen matkailu, jossa kuljetaan sen joukkueen mukana, jota kannatetaan ja ollaan seuraamassa jokaista peliä. Käydään katsomassa kotipelit ja matkustetaan vieraspeleihin. Tällaista matkustusta tekevät useimmiten vain nk. super-fanit. Tällaista superfaniutta esiintyy Suomea enemmän Keski-Euroopassa, jossa esim. jalkapallo on erittäin suosittua. Suomessa jalkapallojoukkueilla on omat pienet superfanijoukkonsa, mutta ilmiö ei yllä samoihin mittakaavoihin kuin muualla Euroopassa. On myös urheilumatkailua, jossa kierretään ympäri Eurooppaa katsomassa eri maiden sarjojen otteluita, ei pelkästään jonkin tietyn joukkueen pelejä. (Foot 2007, 304–305.)

Urheilumatkailu on jalkapallofanille paras matkailumuoto, koska siinä yhdistyy kaksi mielenkiintoista kohdetta, nähdä maailmaa ja päästä katsomaan huippu-urheilua. Useat jalka-

pallokaupungit, kuten Milano, Rooma, Barcelona ja Madrid, ovat myös historialtaan ja nähtävyyksiltään kiehtovia. Urheilumatkailu on nostamassa päätään enemmän ja enemmän tänä päivänä, melkein jokainen matkatoimisto tarjoaa urheilumatkoja. Tämä on hyvä asia. Kohteita on paljon. Matkat eivät rajoitu vain Englannin Valioliigaan, vaan on myös matkoja Italiaan, Espanjaan, Saksaan ja Skotlantiin. On mahdollista valita tietyn joukkueen otteiluista mieleisin. (Event Travel 2009.)

2.2 Urheilumatkailun käsite

Käsitteelle urheilumatkailu ei näytä toistaiseksi olevan yleisesti hyväksyttyä määritelmää. Nimitys esiintyy yhdessä käsitteiden tapahtumamatkailu ja aktiivimatkailu kanssa. Näissä kaikissa on tavalla tai toisella kyse matkustamisesta tapahtumien vuoksi, katsomaan niitä tai osallistumaan niihin, sekä toisaalta myös tapahtumien järjestämisestä matkailijoita varten. Tapahtumia ovat urheilukilpailujen ja vapaa-ajan liikuntatapahtumien lisäksi esimerkiksi erilaiset festivaalit, konsertit, messut ja kokoukset. (Getz 2008, 404.) Erään jaottelun mukaan tapahtumamatkailu on yläkäsite ja urheilumatkailu on sen eräs alakäsite. (Getz 2008, 406.) Urheilumatkailun voi sitten jakaa esimerkiksi urheilutapahtumamatkailuun, jossa mennään katsomaan urheilutapahtumia, aktiiviseen urheilumatkailuun, jossa itse osallistutaan urheilullisiin tapahtumiin, sekä nostalgia-urheilumatkailuun, missä vierailaan kuuluisissa urheilupaikoissa tai -museoissa. (Gibson 1998, 49.)

Tässä tutkielmassa urheilumatkailuksi sanotaan Gibsonin luokittelun urheilutapahtumamatkailua, jossa siis käydään katsomassa urheilutapahtumia, vaikkapa jalkapallo-ottelua Italiassa, ja aktiivimatkailuksi sanotaan Gibsonin luokittelun aktiivista urheilumatkailua, jossa esimerkiksi matkustetaan Havaijille pelaamaan golfia.

Aktiivimatkailussa matkailija kenties kokee fyysisesti enemmän kuin urheilumatkailussa, mutta ei ole mitään syytä vähätellä sitä fyysistä ja henkistä tunnetta, joka tulee, kun näkee oman suosikkijoukkueensa voiton paikan päällä ja vierellä on yli 60 000 muuta ihmistä huutamassa ja iloitemassa samasta asiasta. Matkailu on palkitsevaa molemmissa tapauksissa.

2.3 Jalkapallomatkailu

Järkevintä on suunnata muualle Eurooppaan, jos on sitä mieltä että Suomessa on liian huono taso. Suomessa jalkapallomatkoja järjestää muutama matkatoimisto. Muun muassa Event Travel, Kaleva Travel ja Suomen matkatoimisto järjestävät jokaisen jalkapallofanatikon unelmamatkoja, vaikkakin matkojen hinnat ovat korkeita. (Lehtinen 2010.)

Matkasta keväällä Madridissa pelattavaan El Classico otteluun voi joutua maksamaan yli 1 300 euroa. El Classico on yksi katsotuimmista jalkapallo-otteluista Euroopassa. Ottelussa pelaavat vastakkain Espanjan kaksi suurinta joukkuetta Real Madrid ja Barcelona. (Lehtinen 2010.) Mietityttää kyllä kannattaako maksaa aivan näin paljon yhdestä jalkapallo-ottelusta. Minkään matkatoimiston verkkosivuilla ei mainita, mistä päin katsomoa lipun haltija pääsee seuraamaan peliä. Yli 1 300 euroa koko paketista on paljon. Halvemmallakin on mahdollista päästä.

Lennot, hotelli ja lippu otteluun erikseen hankittuna eivät varmasti maksa noin paljoa. Matkatoimistojen järjestämät jalkapallomatkat ovatkin ongelmallisia. Vaivaa ei juuri tarvitse nähdä, jos tilaa kaiken valmiiksi matkatoimistosta, mutta hinta on todella korkea. Itse järjestetyssä matkassa taas joutuu näkemään enemmän vaivaa mutta selviää todennäköisesti pienemmällä laskulla. Isompia otteluita varten järjestelyt kannattaa tehdä hyvissä ajoin, muuten liput ennättävät ehkä loppua kesken. (Lehtinen 2010.)

Matkaajalla on toki myös mahdollisuus yrittää ostaa lippu stadionin liepeiltä, missä on paljon mustan pörssin kauppiaita, joilta saa lipun otteluun. Näistä lipuista täytyy yleensä maksaa todella paljon, eikä koskaan tiedä varmuudella, onko lippu aito. Niitä kannattaa välttää, sillä ostajaa varmasti harmittaa portilla, kun ei pääsekään sisään stadionille mustasta pörssistä ostetulla kalliilla lipulla. (Lehtinen 2010.)

Oma lukunsa on lipun saanti jalkapallon arvoturnauksiin. Jos lipun haluaa kohtuullisen edullisesti, pitää olla todella nopea ja jopa tuntea joku, joka hoitaa lippujen myyntiä. Arvoturnaukset ovat niin suosittuja, että niiden liput menevät todella nopeasti kaupaksi. Liput myös maksavat jopa alkulohkon peleihin todella paljon. Arvokisat saatetaan järjestää sellaisessa maassa, joka on kaukana Suomesta, esimerkiksi Brasiliassa, jossa pidetään MM-

kisat vuonna 2012, ja tällöin tarvitaan kalliiden lippujen lisäksi vielä kalliit lentoliput.
(Lehtinen 2010.)

3 JALKAPALLO PAIKALLISENA JA GLOBAALINA ILMIÖNÄ

Jalkapallo on globalisoituneen maailman suosituin ja seuratuin urheilulaji. Lieveilmiöineen se tarjoaa runsaasti materiaalia taloustieteilijöille, sosiologeille ja politiikan tutkijoille. Lajin yhteiskunnallista vaikutusta on pohdittu jo pitkään. (Hopsu 2006.)

Jalkapallo on osa populaarikulttuuria. Se on päivittäin näkyvissä lehdistä ja televisiossa. Huippupelaajat ovat filmitähtien kaltaisia julkisuuden henkilöitä, joiden tekemisiä media seuraa jatkuvasti. Maallistumisen keskellä jalkapallolla voi olla lajia seuraaville lähes uskonnollinen merkitys. Joukkueiden värit ja muut tunnukset yhdistävät kannattajia. Jalkapallokatsomoissa on lupa osoittaa kansallistunnetta avoimesti. Nuorille, kansallista identiteettiään vasta etsiville valtioille FIFA:n jäsenyys voi olla yhtä tärkeää kuin kuuluminen YK:hon. (Hopsu 2006.)

Jalkapallon levittivät aikoinaan maailmalle englantilaiset merimiehet. Laji oli tuttu maailmanlaajuisesti jo ennen kuin TV oli alkanut kiinnittää siihen huomiota. TV:n myötä jalkapalloonostus levisi nopeasti Eurooppaan, Latinalaiseen Amerikkaan ja Afrikkaan. Myöhemmin myös Aasia ja Oseania on liitetty lajin valtapiiriin, joten ainoastaan Pohjois-Amerikka on jäänyt ulkopuoliseksi (Hopsu. 2006.)

4 ITALIALAINEN JALKAPALLO

Italia on yksi jalkapallon ja varsinkin jalkapallon seuraamisen mahtimaita. Tässä luvussa tarkastellaan italialaisen jalkapallon syntyä ja nykypäivää. Erityisesti kiinnitetään huomiota Italian pääliigan, Serie A:n, historiaan ja menestyneimpiin seuroihin.

4.1 Italialaisen jalkapallon synty

Ensimmäiset todisteet jalkapallon peluusta Italiassa ovat 1880-luvulta. Italia oli Intiaan mentäessä englantilaisten matkan varrella. He toivat pallon Italiaan ja pelailivat laitureilla ja muuallakin. Ensimmäinen joukkue perustettiin vasta 1880-luvun lopulla Edoardo Bosion toimesta ja vuonna 1898 syntyi ensimmäinen kilpailu, jossa jaettiin Italian ensimmäinen mestaruus. Jalkapallo alkoi kehittyä voimakkaammin Italiassa vasta Mussolinin aikakaudella (1922–1943). Tuona aikana myös Italian jalkapallo kehittyi moderniksi ja siitä syntyi Calcio, joka on italiankielinen nimi jalkapallolle sekä urheilulajina että ilmiönä. (Foot 2007, 1–5.)

Italian maajoukkue on perustettu vuonna 1898 ja se liittyi Football International Federal Associationiin (FIFA), maailman kansainväliseen jalkapalloliittoon, vuonna 1905. Italian maajoukkueen värit ovat tuosta päivästä lähtien olleet sininen ja valkoinen. (Albion Road 2010.)

4.2 Italialaisen jalkapallon nykypäivä

Tänä päivänä Italian jalkapalloilu ei ole parhaimmillaan. Italialaiset seurat eivät kykene menestymään Euroopan kovimmissa kilpailuissa, eikä maajoukkuekaan menesty kovin hyvin. Vaikka Italian karsintalohko Euroopan mestaruuskisoihin on mennyt suhteellisen hyvin, ihmiset olettavat sen johtuvan siitä, että lohko on helppo. Kesän maailmanmestaruuskisat eivät menneet hyvin, eikä kukaan muista vuoden 2006 maailmanmestaruutta. Kaikki elävät tässä päivässä. Usko maajoukkueeseen ja sen valmennusjohtoon on heikko.

Yleisesti lasketaan, että Italiassa on neljä merkittävää joukkuetta, joiden välillä yleensä Italian pääsarjan, Serie A:n, mestaruus ratkotaan. Näiden neljän, Interin, AC Milanin, AS Roman ja Juventuksen joukkoon on tänä päivänä tullut haastajia. Nykyään raha kulkee muuallakin kuin näiden neljän kesken. Vaikka Inter voitti edellisellä kaudella lähes kaiken, kukaan ei usko niin tapahtuvan enää. Kunnia voitoista kuuluu melkein kokonaan Interin entiselle valmentajalle Jose Mourinholle, joka lähti isompien rahojen perään Espanjaan, Real Madridiin. Muuten Mestareiden liigan menestys italialaisten joukkueiden kesken on ollut vaisua lukuun ottamatta toista milanolaista seuraa, AC Milania, joka on kyennyt voittamaan Mestareiden liigan useammin kuin mikään muu seura viimeisen 14 vuoden aikana. Italialaisia seuroja vaivaa sama ongelma kuin melkein kaikkia muitakin seuroja maailmassa, rahan puute. Joukkueet ovat veloissaan, eikä niillä ole rahaa maksaa velkojaan. Useat seuratsivat etsivät uusia omistajia, joilla olisi rahaa velkojen maksuun. Jalkapalloseurojen omistuksesta on tullut eräänlainen muotivillitys, kun monet öljysheikit arabimaista ovat ruvenneet ostamaan joukkueita.

Jalkapallo on Italian kansallisurheilu, kansan intohimo tätä urheilua kohtaan on selvä. Serie A on Italian pääsarja jalkapalloliigassa. Liiga koostuu 20:stä joukkueesta. Liigan kolme huonointa joukkuetta putoavat Serie B:hen, joka on alempi sarja, ja josta kolme parasta nousee ylempään sarjaan. Serie A on nykymuodossaan toiminut vuodesta 1929. Vuodesta 1898 vuoteen 1929 sarja rakentui joukkueista, jotka oli jaettu ryhmiin alueittain. Serie A:n mestaruutta kutsutaan nimellä Scudetto (pieni kilpi). Menestynein seura Italiassa on Juventus jolla on 27 Scudettoa. Tämän jälkeen tulevat Milanon joukkueet AC Milan ja Inter, molemmilla on 17 mestaruutta. (Football Sports 2011.)

5 RASISMI JA SYRJINTÄ

Rasismia ja syrjintää esiintyy urheilussa yllättävän paljon. Ne eivät rajoitu pelkästään pelaajiin vaan rasismiin törmää myös katsomon puolella. Urheilumatkailu on vasta viime vuosina herännyt taisteluun rasismia ja syrjintää vastaan. Tässä luvussa kerrotaan rasismista ja syrjinnästä sekä käsitteinä että yleisesti. Lopuksi paneudutaan rasismin ja syrjinnän kasvoihin sekä jalkapallossa yleensä että Italian jalkapallossa erityisesti.

5.1 Rasismi käsitteenä

Rasismi käsitteenä tarkoittaa ihmisryhmän arvottamista esimerkiksi ihonvärin, kansallisuuden, etnisen alkuperän, kulttuurin, äidinkielen tai uskonnon perusteella alempiarvoiseksi kuin muut ihmisryhmät. Rasismi ideologiana ohjautuu uskomukseen rotujen olemassaolosta. Arkipäivän rasismi näkyy ja tuntuu monen ihmisen elämässä monella eri tavalla. Rasismista voivat viestiä esimerkiksi sanomiset, haukkumiset, ilmeet, pienet eleet, viattomilta kuulostavat vitsit tai ryhmistä pois sulkemiset. Rasistisessa ajattelussa erilaisten etnisten ryhmien olemassaolo ja vähemmistöt nähdään ongelmana. (Punainen Risti 2011.)

Rasismin taustalla piilevät voimakkaat ennakkoluulot. Ennakkoluulot ja stereotypiat ovat ihmiselle luonnollinen tapa jäsentää maailmaa silloin, kun oma tieto ei riitä. Rasismin seuraukset ovat kaikkein vahingollisimpia niille, joihin rasismi kohdistuu. Rasismin kohteeksi joutumisella voi olla vakavia vaikutuksia yksilön hyvinvointiin. Rasismi vahingoittaa koko yhteiskuntaa tuottamalla epätasa-arvoa, sosiaalisia ongelmia, syrjäytymiskulttuuria ja näin horjuttamalla yhteiskuntarauhaa. (Punainen Risti 2011.)

5.2 Syrjintä käsitteenä

Syrjinnässä perusteita voivat olla etninen alkuperä, sukupuoli, uskonto tai poliittinen tai kulttuurinen tausta. Syrjinnän syynä voi olla myös seksuaali- ja sukupuolivähemmistöön kuuluminen tai vammaisuus. (Amnesty 2011.) On olemassa välitöntä syrjintää, joka on tiettyyn ominaisuuteen perustuva erilainen kohtalo. On myös välillistä syrjintää, joka on

näennäisesti puolueeton säännös, peruste tai käytäntö, joka todennäköisesti vaikuttaa kielteisesti henkilöön tai henkilöihin tai johtaa syrjintään. Häirintää on pidettävä syrjintänä, kun sillä luodaan vihamielinen ilmapiiri. (Europa 2000.)

Rasismi ja syrjintä ovat vaikea ja laajalle levinnyt ihmisoikeusongelma myös Euroopassa. Useat ihmisryhmät eivät voi saada töitä tai koulutusta, vuokrata asuntoa tai yksinkertaisesti kävellä kadulla siksi, että ovat ”väärän värisiä” tai kuuluvat ”väärään” etniseen ryhmään. Vakavimmillaan rasistiset asenteet ilmenevät väkivaltana. (Amnesty 2011.)

Vähemmistöjen sorto on hyvin yleistä maailmalla. Etniset alkuperät, sukupuoli, uskonnolliset, poliittiset tai kulttuuriset taustat aiheuttavat rasismia ja syrjintää. Vähempiosaisia poljetaan maahan eri keinoin. Myös seksuaalisuus tai vammaisuus aiheuttavat paljon rasismia. Yleisin ja pitkäaikaisin syrjintä on kohdistunut tummaihoisiin. Rasismia tapahtuu myös kaikkialla. Paikalla tai tapahtumalla ei ole merkitystä. Jopa urheilussa rasismi on hyvin yleistä.

5.3 Rasismi jalkapallossa

Italialaiseen jalkapalloon kuuluu paljon muutakin kuin vain itse jalkapallo. Esimerkiksi rasismi ja fanaattinen jalkapallon kannattaminen kulkevat yllättävän usein käsi kädessä. Veronan äärikannattajajoukolla on taipumus pitää apinan kiljuntaan viittaavia ääniä aina kun vastustajan tummaihoisen pelaaja koskettaa ottelussa palloon. Puhutaan myös yleisesti siitä kuinka kannattajat eivät halua hyväksyä omaan joukkueeseensa tummaihoisia pelaajia. Veronan joukkueessa ei ole ollut moniin vuosiin tummaihoisia pelaajia. Monen seuran johto on ymmärtänyt, että on hyödytöntä ostaa joukkueeseen värillisiä pelaajia, koska joukkueen kannatus kääntyy laskuun rasististen huutojen takia. Veronan kannattajat ovat esim. laskeneet katsomosta roikkumaan ison mustan nuken hirttosolmukassa. (Parks 2002, 35–40.)

Inter hankki vuonna 1994 tummaihoisen englantilaisen Paul Ince. Ince joutui ottelussa Cremonaa vastaan yhteenottoon vastustajan maalivahdin kanssa. Tästä suivaantuneet vastustajan kannattajat alkoivat huudella Incelle ”likainen neekeri” huutoja. Ince taputti heille sarkastisesti ja sai teostaan keltaisen kortin. Ihmiset suivaantuivat ottelun jälkeen tuomarin

ratkaisuun ja Cremonan pormestari lähetti Incelle virallisen anteeksipyyntön. (Foot 2007, 312–313.)

Italiassa rasismia esiintyy paljon myös italialaisten välillä. Pohjois-Italian joukkueet ovat lähes poikkeuksetta vihollisia Etelä-Italian joukkueille. Jos eteläitalialainen joukkue pelaa Pohjois-Italiassa tai päinvastoin, ei rasistisilta huudoilta tai julisteilta voi välttyä. Pohjoisitalialaisten julisteissa on usein teksti, jossa viitataan siihen että eteläitalialaiset ovat varkaita ja että he kuuluvat mafiaan. ”Tervetuloa Italiaan!” on käytetty teksti aina, kun Etelä-Italiasta matkustetaan pohjoiseen. Roman kannattajat ovat laulaneet Milanossa AC Milanin kannattajille *Il sole mio* -kappaleen sävelellä ”Minulla on vain yksi unelma, nähdä Milano tulella.”, johon Milanin kannattajat ovat vastanneet sarkastiseen sävyyn ”Milano tulella? Missäs te sitten käytte töissä?” (Foot 2007, 309–310). Rasismi on valitettavaa, mutta tällaisella irvailulla on toki oma koominen puolensa.

Rasismi on myös ollut paljon esillä jalkapallossa ja erityisesti Italiassa. Esiin on noussut monia seikkoja siitä kuinka faneilla on rasistisia huutoja ja julisteita peleissä, kohdistettuna tietenkin vastustajan tummaihoisiin pelaajiin. FIFA (Federation Internationale de Football Association, eli kansainvälinen jalkapalloliitto) onkin aloittanut jo monta vuotta sitten rasismien vastaisen kampanjan, jossa moni tummaihoisen tähtijalkapalloilija on esittänyt kampanjan sloganin ”Say No To Racism!”. (UNICEF 2006.)

Rasismi ei kuulu millään lailla jalkapalloon, koska rasismi ei yleensä ole millään lailla hyväksyttävää. Joten miksi sitten jalkapallossa olisi rasismia? Rasismilla ei ole mitään tekemistä jalkapallon kanssa. Niin kuin muutenkin, myös jalkapallossa kaikki ihmiset ovat samanarvoisia. Monet tummaihoiset pelaajat ovat jalkapallomaailman kirkkaimpia tähtiä.

Jos rasismi on lähtenyt Italiassa siitä, että toista joukkuetta ja sen kannattajia on pitänyt vain solvata, niin rasismi on sen solvaamisen alhaisin muoto. Muutenkaan mikään väkivalan muoto ei kuulu jalkapalloon. Tosin joku jalkapallofani on sanonut, että heti kun poliisit lähtevät stadionilta, loppuvat yhteenototkin ja tilanteet rauhoittuvat. Poliisit ovat stadionilla kuitenkin hyvästä syystä, nimenomaan ultra-fanien takia. Eri joukkueiden fanien välinen suunsoitto kenties on vielä hyväksyttävää, mutta on aivan turhaa lähteä sotajalalle.

Britit tulevat hyvänä kakkosena hulluudessa ja tyhmyydessä italialaisten jälkeen. 20.10.2010 saatiin hyvä esimerkki englantilaisten tyhmyydestä. Milanossa, Italiassa, pelat-

tiin paikallisen Interin ja lontoolaisen Tottenhamin välinen Mestareiden liigan ottelu. Mestareiden liiga on yksi arvostetuimmista sarjoista eurooppalaisessa seurajoukkuejalkapallossa. Ottelun alkua jouduttiin siirtämään muutamalla minuutilla, koska englantilaiset Tottenhamin kannattajat huutelivat rasistisia kommentteja Interin kamerunilaiselle hyökkääjälle Samuel Eto'olle

Rasisti on reppana -yhdenvertaisuushanke on toteutettu Suomen palloliiton ja sen yhteistyökumppaneiden avulla. Tavoitteena on edistää kantaväestön ja uussuomalaisen tasavertaisuutta suomalaisessa jalkapallossa. Kyseessä on kolmevuotinen projekti, joka on alkanut 2007. Ensimmäisenä vuonna laadittiin selvitys rasismista suomalaisessa jalkapallossa. Seuraavina vuosina tehtiin toimenpidesuunnitelma (Suomen Palloliitto 2007.)

Suomessa rasismi ei ole yhtä näkyvää kuin esim. Ruotsissa, vaan se on vaikeammin tunnistettavaa. Sen olemassaoloa ei haluta myöntää. Seuratoiminnassa on usein ongelmallista erottaa rasismi ennakkoluuloista. Keskustelun avaaminen on usein liian vaikeaa ja joskus päädytään katsomaan rasismia läpi sormien, koska ei tiedetä miten asiaan pitää suhtautua. Ennaltaehkäisevä työ on äärimmäisen tärkeää tulevaisuuden kannalta. Palloliitto haluaa tehdä töitä kaikkien jalkapallon parissa toimivien hyväksi ja olla mukana muutoksessa parantamalla maahanmuuttajien mahdollisuuksia päästä mukaan toimintaan. Tietämättömyys on usein suurin syy ongelmien syntymisessä. (Suomen Palloliitto 2007.)

Mielestäni Suomen Palloliitto on hyvällä asialla ja se on näkynyt paljon Suomen maajoukkueessakin. Suomen jalkapallomaajoukkueessa on monia sellaisia pelaajia, jotka eivät ole syntyperältään suomalaisia vaan maahanmuuttajia. Fanit eivät ole tästä pahastuneet, ja Suomessa rasismi onkin vähentynyt.

6 JALKAPALLOKANNATTAJAT JA FANIT

”Fanina oleminen on työmme” on AS Roman kannattajien iskulause 1970-luvulta. Tähän iskulauseeseen kiteytyy koko jalkapallon kannattaminen. Todelliset jalkapallofanit voidaan periaatteessa luokitella eri ryhmiin. Nojatuolifanit, jotka eivät koe tärkeäksi mennä katsomaan jalkapalloa paikanpäältä, voivat istua omassa nojatuolissaan kotonaan ja katsoa mielijoukkueensa edesottamuksia sieltä käsin. He voivat ottaa osaa taktiikkaväittelyihin kaveriensä kanssa, ostaa fanituotteita, riidellä urheilubaarissa jalkapallosta ja lukea urheilusivut lehdestä. Sitten ovat fanit, jotka ovat ennen käyneet joka kotipelissä ja nykyään vain käyvät katsomassa isommat ottelut. He istuvat nätisti keskikatsomossa eivätkä päätykatsomoissa, jotka on varattu ultrafaneille. Toisaalta, maailmassa on myös jalkapallon vihajia. Erään tutkimuksen mukaan heitä olisi n. 13,3 milj. Suurin osa heistä on naisia. (Foot 2007, 302–303.)

6.1 Italian äärikannattajajoukko ultra

Ultran mielipide on, että ollaan fani tosissaan tai sitten ei olla ollenkaan. Fanius on heidän työtään, he elävät ja kuolevat jalkapalloseuransa mukana. Jalkapallo ja juuri se tietty seura ovat heidän uskontonsa. Joka seuralla on omat super-faninsa, Italiassa heitä kutsutaan nimellä ultra. Nämä fanit ovat pahamaineisimpia faneja. He ilmaisevat mieltään helpoiten ja usein myös radikaalein keinoin. Ultra-joukko laulaa peleissä kannustuslauluja omalle joukkueelleen ja herjaushuutoja vastustajille. Heillä on ilotulitteita, joita he ampuvat ja räjäyttävät peleissä. Joka seuralla on omat inhokkinsa, usein ne ovat paikallisvastustajat. Monessa kaupungissa on enemmän kuin yksi joukkue, joten kaupunki saattaa olla jaoteltu osiin. (Foot 2007, 302–303.)

Ultrat ovat paremmin järjestäytyneet kuin Englannin huligaanit, jotka ovat vain tappelevaa väkijoukkoa. Ultra on kuin poliittinen ryhmä. Heillä on omat baarit ja paikat, jossa he koontuva. Heillä on jäsenyytensä, fanituotteensa ja radio-kanavansa. Heillä on myös johtajansa. Nämä eivät ole mitään rikollisjohtajia, vaan jalkapallopeleissä johtajat ovat kääntyneet katsomoon päin ja toimivat megafoniensa kanssa niin kutsuttuina esilaulajina. Johtajat myös päättävät kenelle hurrataan ja kenelle buuataan ja päättävät myös mitkä liput ja julis-

teet nostetaan esille. Näillä johtajilla on vapaaliput kotiotteluihin ja ilmaiset kyyditykset vierasotteluihin, näin fanit saadaan pitämään kovempaa meteliä peleissä. (Foot 2007, 304—305.)

Tämä Italian ultra-liike on hieman verrannollinen Englannin jalkapallohuligaaneihin, joista on saattanut kuulla urheilu-uutisissakin. Huligaanit ovat riehuneet jossakin päin maailmaa, useimmiten kotimaassaan. He ovat saattaneet tapella keskenään ja nyrkit ovat heiluneet. Harvoin kuitenkaan englantilaiset huligaanit tappavat toisiaan. Kun Italiassa ultra-joukot ottavat yhteen, joko vastustajien fanien tai poliisien kanssa, tappeluissa heiluvat usein puukot tai muut terävät esineet eikä kuolemiltakaan ole välttytty. Väkivaltaan ei kuitenkaan usein törmää stadionilla: Vain 20 % kaikista yhteenotoista ja väkivallasta tapahtuu stadionneilla. Yleisimmin yhteenotot sattuvat rautatie-asezilla ja moottoriteiltä lähtevillä levähdys- ja pysäköintipaikoilla. (Foot 2007, 304–305.)

Omasta mielestäni jokaisella joukkueella on hyvä olla se tietty fanijoukko, tässä tapauksessa ultra, joka pitää suurinta ääntä otteluissa. On kuitenkin vaikea ymmärtää miksi heidän pitää heittää tavaraa pelaajia kohti peleissä, tai olla niin radikaali yleensäkin. On hyvä, että he ilmaisevat tunteensa julisteilla ja muilla tavoin, mutta tietyissä rajoissa pitäisi pystyä pysymään. Ei tarvitse olla rasisti tai mennä muutenkaan henkilökohtaisuuksiin. Buuata ja viheltää mielestäni saa, mutta ylilyönteihin ja liiallisuuksiin on turha mennä.

Roomassa AS Roman paikallisvastustaja Lazio tunnetaan hyvin oikeistolaisista ultrakannattajistaan. Lazion katsomoissa on nähty usein hakaristejä ja muita natsismiin viittavia tekstejä ja lippuja. Lazio jopa tunnetaan muiden kuin Lazion kannattajien keskuudessa nimellä Nazio. (Foot 2007, 310.)

Paolo Di Canio on Lazion yksi tunnetuimmista pelaajista. Hänet myös tunnetaan siitä, että hän on hyvin oikeistolainen. Kun hän teki maalin Romaa vastaan, hän tuuletti ja tervehti kannattajiaan natsitervehdyksellä. Hän on myös kirjoittanut omaelämäkertaa, jossa hän mainitsee: ”Täytyy olla varovaisia, Italiasta voi tulla kymmenen vuoden sisään muslimivaltio. En halua että minun kulttuurini katoaa.” (Foot 2007, 312–314.)

Lazion pelaajat ovat myös haukkuneet Roman kannattajia juutalaisiksi, ilman järkevää syytä. Lazion katsomoissa on nähty isoja lippuja joissa on lukenut mm. ”Synagogat tyhjiä,

Roman katsomot täynnä” viitaten siis siihen, että Roman kannattajat olisivat juutalaisia. (Foot 2007, 310.)

Italiassa kun niin kutsutut ultra-kannattajat lähtevät kannattamaan joukkuettaan on suurin osa joukosta muunkin kuin vain alkoholin vaikutuksen alaisena. Moni nuori käyttää huumeita päästäkseen kannatustuulelle. Huumeilla on siis varmasti suuri vaikutus fanijoukkojen väkivaltaiseen käytökseen. Fanit tappelevat monesti ensiksi vastustajan joukkueen kannattajien kanssa ja sen jälkeen he joutuvat tekemisiin poliisien kanssa, joita on sankoin joukoin paikalla jalkapallo-otteluissa. (Parks 2002, 57.)

Ennen vanhaan ultra-kannattajat tekivät mitä halusivat. He melkein omistivat osan stadionia. Poliiseista ei ollut heidän pysäyttäjikseen. Ultra-kannattajat käyttivät jopa niin sanottua omaa juna matkustaessaan vierasotteluihin. Ultran ei tarvinnut maksaa matkasta mitään. Kaikki pelkäsivät heitä, eikä konduktööri uskaltanut kysyä heiltä lippua pahoinpitelyn pelossa. Junat, joita he käyttivät, toimivat usein myös tukikohtina, joista he tekivät hyökkäyksiä vastustajan kannattajia kohtaan tai sitten juna vain tehtiin käyttökelvottomaksi. Vasta vuonna 1979 stadioneilla otettiin käyttöön metallinpaljastimet, kun eräs Lazion kannattaja oli kuollut puukotukseen stadionilla. Normaalisti joka joukkueella on omat fanituotemyymälänsä, jossa ihmiset on palkattu avoimilla työnhakuilmoituksilla, mutta Lazio on joukkue, jossa ultra hoitaa kaiken fanituotemyynnin. (Foot 2007, 306.)

Niinkin väkivaltaisia ja rasistisia kuin ultra-kannattajat ovat, löytyy heiltä myös pehmeämpi puoli. Ennen ottelua kun Veronan ultra-joukko lauloi omia laulujaan ja vastustajan, Barin, kannattajat omiaan, erään Veronan kannattajan lippalakki lensi tuulen mukana reunan yli viereiseen katsomoon, jossa olivat Barin ultra kannattajat. Mies, jolta lippalakki oli lentänyt reunan yli, itki ja aneli lippalakkiaan takaisin Barin kannattajilta. Lippalakki oli miehelle arvokas, sillä se oli vuodelta 1985 jolloin Verona voitti Italian mestaruuden. (Parks 2002, 37–38.)

Yllättäen kaksi Barin kannattajaa juoksi kohti lippalakkia ja heitti sen takaisin Veronan kannattajien ulottuville. Veronan kannattajat olivat mielissään teosta ja lauloivat Barin kannatuslauluja. Tästä innostuneet Barin kannattajat aloittivat heidän pahimman vihollisen Leccen haukkumisen, johon Veronan kannattajat yhtyivät. Hetkellisesti kannattajien välinen vihanpito oli unohdettu ja he olivat kuin parhaita kavereita. (Parks 2002, 37—38.) Tällaista kaveruutta ei tosin kestä kauan, mutta sellainenkin toveruus löytyy kannattajien välillä. Mielestäni tämä on käsittämättömän hienoa.

6.2 Kannattaminen muualla Euroopassa

Varsinkin italialaiset jalkapallokannattajat ovat tunnettuja siitä, että he eivät keskity ottelujen seuraamiseen vaan vastustajan ja sen kannattajien haukkumiseen. On totta että englantilaiset jalkapallokannattajat ovat kovia riehumaan otteluissa ja otteluiden ulkopuolella, mutta Brittien saarilla huliganismia esiintyy enemmän alempien divisioonien otteluissa kuin pääsarjoissa. Italiassa taas kannattajajoukot ovat hurjia jopa Italian pääsarjan otteluissa. Jokainen vastustajan kannattaja saa kyllä kuulla kunniansa, oli sarjataso mikä tahansa.

Skotlannista ehkä kuitenkin löytyy pahamaineisin paikallisottelu. Kun Glasgow'ssa Celtic ja Rangers kohtaavat, väkivallalla ei tunnu olevan rajoja. Viimeisen seitsemän vuoden (2000-2007) aikana kuolemantapausten määrä ottelun yhteydessä on noussut kahdeksaan. Toukokuussa 1999 poliisi oli kirjannut seuraavat Rangers-fanien tekemät rikokset: Celticin pubistaa poistuvaa 20-vuotiasta miestä ammuttiin varsijousella rintaan, neljä miestä pahoinpiteli kiinalaisesta noutoravintolasta poistuvan vihreäpaitaisen 25-vuotiaan miehen (Celticin pääväri on vihreä ja Rangersin sininen), 16-vuotias poika tapettiin puukottamalla kun hän oli katsonut ottelun irlantilaispubissa. Eli Rangers-faneille riittää hyökkäyksen syyksi se, että hyökkäyksen kohteella on päällä vihreää. Nämä hyökkäyksien kohteiksi joutuneet henkilöt eivät välttämättä olleet Celtic-faneja, he vain sattuiivat olemaan väärässä paikassa väärään aikaan. (Foer 2005 40–41.)

Jalkapallo on monelle uskonto tai ainakin jalkapallofania ja uskovaista voi helposti verrata keskenään. Jalkapallofanilla ja uskovaisella on molemmilla tapa käsitellä maailmaa. Molemmat asiat myös hallitsevat kokonaisvaltaisesti ihmisen elämää. Jalkapallostadion on jalkapallofanille melkein kuin uskovaiselle kirkko. (Termonen 2009.)

7 SKANDAALIT JA TRAGEDIAT

Italian jalkapalloiluun mahtuu monta skandaalia. Toiset niistä ovat isompia ja toiset hieman pienempiä. Monet niistä ovat kuitenkin järjestyttäneen maan jalkapalloilua jollain tavalla. Seuraavassa niistä yksi traagisimmista ja suurimmista.

7.1 Gigi Meroni

1960-luvulla Torinolla oli käsissään silloinen kenttien hallitsija Gigi Meroni, jota myös kutsuttiin nimellä jalkapallon James Dean. Nimi tuli siitä, että Meroni eli kuin Hollywoodin kuuluisimmat elokuvatähdet. Hänellä oli tyylikkäitä ja uusia urheiluautoja ja yllään huippusuunnittelijoiden vaatteet. Hän oli Torinon kannattajien rakastama ja vastustajien vihaama pelaaja. Hän hallitsi kenttiä tyystin. Puolustajat eivät mahtaneet hänen nopeille jaloilleen mitään. (Foot 2007, 168–169.)

Vuonna 1967 hän oli juhlistamassa voittoaan Sampdoriasta pelitoverinsa kanssa. Heidän tarkoituksenaan oli tavata tyttöystäviä läheisessä baarissa. Gigi Meroni ja hänen tyttöystävänsä olivat juuri saaneet luvan mennä naimisiin. Meroni väisti tien keskellä oikealta tulevaa nopeaa autoa ottamalla askeleen taaksepäin. Samassa Meronin vasemmalta puolelta tuli auto kovaa kohti eikä Meroni ehtinyt väistämään sitä, vaan auto jarruttamisesta huolimatta ajoi Meronin yli. Gigi Meroni kuoli välittömästi. Yli ajaneen auton kuljettajana toimi nuori mies nimeltään Attiolio Romero. Hän oli juuri saanut ajokortin. Romero oli myös vannoutunut Torino fani. Hänen seinältään löytyi myös suuri Gigi Meroni juliste. Romero oli siis juuri ajanut suurimman esikuvansa yli. (Foot 2007, 168–169.)

7.2 Calciopoli

Ehkä suurin skandaali koko italialaisessa jalkapallossa oli vuoden 2006 lahjusskandaali. Italian menestynein seurajoukkue kautta aikain on Juventus. Se oli voittanut vuoteen 1994 mennessä ennätyselliset 22 mestaruutta, mutta sen viimeisin mestaruus on jo vuodelta 2003. Seuran johto laittoi asialle Luciano Moggin. Moggi on tunnettu Italiassa siitä, että

hän harvoin toimii rehellisesti. Moggi oli kiristyksellä ja henkisellä väkivallalla saanut otteeseensa koko italialaisen jalkapallon. Hän oli lahjonut yhdeksää jalkapallotuomaria ja yhtätoista linjatuomaria ja näin ollen muuttanut yli kahdenkymmenen ottelun tulosta. (Foot 2007, 503–504.)

Jopa Juventuksen kannattajat jättivät vuoden 2006 mestaruutensa juhlimatta. Kaikki Italiassa ymmärsivät, etteivät asiat olleet niin kuin niiden olisi pitänyt olla. Juventus ei ollut ainoa joukkue, joka oli sotkeutunut tähän huijaukseen. AC Milan, Fiorentina ja Lazio olivat myös sotkeutuneet asiaan. Kaikki nämä joukkueet saivat kärsiä teoistaan. Italian poliisi selvitti syylliset nauhoittamalla joukkueiden päätöksentekijöiden puheluita, joista selveni tarkalleen kuinka he olivat järjestäneet tuomareita ja lahjoneet tuomareita, jotta otteluiden tulokset olisivat joukkueiden mieleisiä. (Foot 2007, 513–514.)

Juventukselta poistettiin kaksi mestaruutta, vuosilta 2004-2005 ja 2005-2006 ja heidät tiputettiin Serie B:hen, jossa he aloittivat kauden pistesaldolla miinus yhdeksän. AC Milan aloitti seuraavan Serie A kauden -8:sta, Lazio aloitti -3:sta ja Fiorentina -15:sta. (Foot 2007, 513.) Vaikka Italia voitti seuraavat MM-kilpailut vuonna 2006, usko italialaiseen jalkapalloon kärsi maailmalla ja Italiassa. Epäily huijaukseen elää koko ajan.

8 KVALITATIIVINEN TUTKIMUS

Kvalitatiivinen eli laadullinen tutkimus on tieteellisen tutkimuksen menetelmäsuuntaus, jossa pyritään ymmärtämään kohteen laatua, ominaisuuksia ja merkityksiä kokonaisvaltaisesti. Se perustuu usein tulkinnalliseen lähestymistapaan. Kvalitatiivista eli laadullista tutkimusta voidaan toteuttaa monella eri tavalla ja näissä tavoissa yhteisenä peruspiirteenä korostuu muun muassa kohteen esiintymisympäristöön ja taustaan, kohteen merkitykseen ja tarkoitukseen, ilmaisuun ja kieleen liittyviä näkökulmia. (Jyväskylän Yliopisto 2010.)

Laadullisen tutkimuksen parina pidetään määrällistä eli kvantitatiivista tutkimusta, joka perustuu kohteen kuvaamiseen ja tulkitsemiseen tilastojen ja numeroiden avulla. Kvalitatiivisessa tutkimuksessa pääpaino on numeeristen arvioiden sijaan mielipiteissä sekä niiden syissä ja seurauksissa. Tutkimus vastaa kysymyksiin mitä, miksi ja kuinka. (Taloustutkimus 2007.) Laadullisen ja määrällisen menetelmäsuuntauksen välistä eroa usein korostetaan, vaikka molempia suuntauksia voidaan käyttää myös samassa tutkimuksessa ja molemmilla suuntauksilla voidaan selittää samoja tutkimuskohteita. (Jyväskylän Yliopisto 2011.) Kvalitatiivisella tutkimuksella voidaan esim. syventää kvantitatiivisessa mittauksessa saatuja tuloksia. (Taloustutkimus 2007.)

8.1 Tutkimusmenetelmä

Tutkimusaineistona käytettävä kirjallinen materiaali voidaan jakaa kahteen luokkaan, yksityisiin dokumentteihin ja joukkotiedotuksen tuotteisiin. Yksityisillä dokumenteilla muun muassa tarkoitetaan puheita, kirjeitä, muistelmia ja sopimuksia. Joukkotiedotuksen tuotteilla tarkoitetaan sanoma- ja aikakauslehtiä sekä lisäksi elokuvia, radio- ja tv-ohjelmia. Näiden kaikkien dokumenttien analyysissä voidaan käyttää sisällönanalyysia. (Sarajärvi & Tuomi 2003, 86.)

Kvalitatiivinen tiedonkeruu tapahtuu tyypillisesti ryhmäkeskusteluina tai henkilökohtaisina haastatteluina. Muita laadullisen tutkimuksen aineiston hankinnan menetelmiä ovat esimerkiksi havainnointi, haastattelut ja erilaisten dokumenttien (esim. asiakirjat, päiväkirjat,

ääninauhat, videot) hankkiminen. Aineisto on tavallisesti ei-numeerisessa muodossa. Perinteisten menetelmien lisäksi kvalitatiivinen tutkimus on mahdollista myös tehdä Internetin kautta. (Taloustutkimus 2007.)

Kvalitatiivinen tutkimus sisältää useita erilaisia traditioita, lähestymistapoja ja aineistonkeruu- ja analyysimenetelmiä ihmisen ja hänen elämänsä tutkimiseksi, joten se ei ole minikään tietyn tieteen alan tutkimusote tai vain yhdenlainen tapa tutkia. Yhteistä koko laadullisen tutkimuksen kirjolle on elämysmaailman tutkiminen. Nimitystä laadullinen tutkimus voidaan kritisoida, sillä se saattaa olla harhaanjohtava. Sana laadullinen voi antaa vaikutelman paremmasta, pehmeämmästä tutkimuksesta pinnalliseen ja kovaan kvantitatiiviseen verrattuna. Kaikki tutkimus on itse asiassa vain pinnan raapimista, tutkimuksella ei voida saavuttaa ilmiötä kokonaisuudessaan ja syvällisyydessään. Perusteellisella tutkimuksella, tutkimuksia toistamalla sekä tutkittavaa ilmiötä useista näkökulmista lähestymällä voidaan tavoittaa monipuolista tietoa ja lisätä siten ymmärrystä niin ilmiöön liittyvistä syy-seuraussuhteista kuin ilmiön luonteestakin. (Saaranen-Kauppinen & Puusniekka 2006a.)

8.2 Tutkimuksen suorittaminen ja tulokset

Tässä tutkimuksessa käytän dokumentaarista aineistonkeruumenetelmää. Aineistona käytän matkatoimistojen verkkosivuja. Lähtökohtana on etsiä tietoa matkatoimistoista, jotka toimivat Suomessa. Etsin vastauksia kolmeen luomaani ydinkysymykseen, jotka ovat: Mitä urheilumatkoja on tarjolla? Kenelle matkat ovat suunniteltu? Onko millään matkatoimistolla saatavilla samantyyppistä matkaa kuin olen itse suunnitellut?

8.2.1 Urheilumatkojen tarjonta

Urheilumatkoja on tarjolla runsaasti. Tarjonta ei rajoitu pelkästään jalkapalloon vaan nykyään voi matkustaa melkein minkä tahansa urheilulajin perässä maailmalla. Suomesta lähtevät Formula 1 -matkat ovat hyvin suosittuja, niin kuin ovat myös jääkiekkomatkat. Muun muassa Kaleva Travel tarjoaa monipuolisesti urheilumatkoja. Kaleva Travelilla on tarjolla esimerkiksi maratonmatkoja Berliinistä New Yorkiin. Sillä on myös jalkapallomat-

ka Tukholmaan, jossa pelataan Suomen ja Ruotsin välinen Euroopan mestaruus karsinta ottelu. Pelimatkat-sivusto tarjoaa myös eri nuorten joukkueille mahdollisuuden lähteä harjoittelemaan esimerkiksi Italiaan tai Espanjaan. Kohteessa paikalliset huippuseurojen valmentajat auttavat ja ohjaavat nuoria. Myös Finnmatkat järjestää harjoitusleirejä nuorille muun muassa Espanjan Gran Canarialle.

8.2.2 Matkojen kohderyhmät

Urheilumatkat on suunnattu enimmäkseen nuorille aikuisille jotka ovat kiinnostuneet urheilumatkoista, ja jotka ovat fanaattisia urheilun kannattajia. Tänä päivänä tarjonta erilaisille matkoille on todella kattavaa, joten nuorille aikuisille ja muille urheiluhulluille on tarjolla monenlaisia matkoja. Myös urheiluseuroille on tarjontaa. Urheiluseurojen nuoret voivat saada korkeatasoisempaa valmennusta esimerkiksi Italian seurojen valmentajilta.

8.2.3 Vaihtoehdot jalkapallomatkailijalle

Mikään sivusto ei tarjoa samanlaista matkaa kuin itse olen suunnittelemassa. Kaikki mitä sivustot tarjoavat, ovat vain yhden ottelun kestäviä matkoja. Itse suunnittelemani matka on paljon kattavampi ja pidempi kuin muiden tarjoamat. Matkan hinta toki nousee rajusti kun matka on pidempi ja pelejä on enemmän, mutta kun matka on pidempi, saa matkasta paljon enemmän irti. Lyhyissä matkoissa on se vaara, että matkaajasta voi tuntua siltä, että matka loppuu kesken kun yhden ottelun jälkeen joutuu jo lähtemään takaisin Suomeen. Etsin kaikkia vaihtoehtoja, mutta en löytänyt vastaavaa. Internetistä löytyi myös paljon sivuja, jotka eivät suoraan antaneet mitään informaatiota. Olisi pitänyt lähettää tiedustelu ottelupaketeista.

Sain selville, että tarjolla on yllättävän paljon matkoja Euroopan parhaisiin jalkapallomaihin. Pääasiassa ne keskittyivät Englantiin, mutta matkatoimistot, jotka tarjosivat matkoja Englantiin, tarjosivat myös matkoja esimerkiksi Italiaan, josta itse tein opinnäytetyöni. Monet matkatoimistot tarjosivat majoitusta ja ottelulippua ja niissä oli hinnat mukana. Aina ei voi mennä hinnoista takuuseen, mutta jotkut matkatoimistot tiesivät sen jo paljon ennen ottelua. Monissa matkatoimistojen Internet-sivuissa on myös mielestäni jonkin ver-

ran puutteita päivityksien ja informaation kanssa. Monilla sivuilla ei sanota esimerkiksi tarjottujen joukkueiden otteluista mitään.

9 MATKA ITALIAN HALKI JALKAPALLON PERÄSSÄ

Matkan tarkoituksena on nähdä kolme ottelua kahdessa viikossa. Ottelut ovat sellaisia, joita jalkapallofanaatikko ei halua jättää väliin. Sunnuntai on Italiassa niin sanottu virallinen ottelupäivä, jolloin otteluissa on paljon ihmisiä. Keskellä viikkoa on myös otteluita, mutta ne eivät ole niin suuressa suosiossa. Kahden viikon matkalla ehtii näkemään kolme ottelua.

9.1 Toiminnallinen opinnäytetyö

Toiminnallisessa opinnäytetyössä tuote, tapahtuma, opastus tai ohjeistus tehdään aina jollekin tai jonkun käytettäväksi, koska tavoitteena on ihmisten osallistuminen toimintaan tai tapahtumaan tai toiminnan selkeyttäminen oppaan tai ohjeistuksen avulla. Yleisiä kohderyhmän määrittämisessä käytettyjä ominaisuuksia ovat myös ikä, koulutus, ammattiasema, henkilöstötaso tai asema työyhteisössä. (Airaksinen & Vilka 2003, 38–39)

Tietoperusta toimii havaintojemme pohjana. Opinnäytetyön tietoperusta perustuu aikaisempaan tietoon, tutkimuksiin tai teoriaan. (SAMK 2009.) Osa toiminnallista opinnäytetyötä on toteuttamissuunnitelma, joka on sanansa mukaisesti suunnitelma, joka auttaa asetetun tavoitteen toteuttamisessa.

Kohderyhmäksi kyseiselle matkalle valitsen 25–40 vuotiaat Italiasta ja italialaisesta jalkapallosta kiinnostuneet ihmiset. Tarkoituksena kuitenkin on, että itse toimin oppaana ja itse kokoan joukon, joka lähtee tälle matkalle. Tietoperustana käytän Italian Serie A:n ottelukalenteria ja lukuisia Italian matkaopaskirjoja. Toteuttamissuunnitelma on, että maiden väliset matkat tehdään lentäen ja Italian sisällä matkustetaan junalla.

Matkailun edistämiskeskus määrittelee kulttuurimatkailun seuraavalla tavalla:

Kulttuurimatkailua on kaikki matkustus, jonka motivaationa on halu havainnoida matkakohteen kulttuurisia voimavaroja, oppia niistä tai osallistua niihin. Tällainen kulttuurivoimavara on mikä tahansa paikka, rakenne, ihmiskäden aikaansaannos tai tapahtuma, jonka kokemus lisää kävijän arvostusta

isäntäalueen alkuperään, tapoihin, makuihin, tottumuksiin ja taitoihin. (Lackman & Vehrelä 2003, 162.)

9.2 Pakettimatka

Lain määritelmän mukaan valmismatka on matkatuote, johon kuuluu kuljetus ja majoitus tai toinen niistä sekä jokin matkustamiseen olennaisesti liittyvä muu palvelu. Valmismatka on kyseessä kun se kestää yli kolme vuorokautta, matka on hankittu yksityiseen tarkoitukseen, sitä myydään ja markkinoidaan Suomessa sekä matkanjärjestäjällä on toimipaikka Suomessa. Valmismatkalla tarkoitetaan etukäteen järjestettyä ja yhdistettyyn hintaan myytäväksi tarjottua matkapalvelujen yhdistelmää. Tällainen palvelu voi olla esimerkiksi harrastukseen liittyvä palvelu, kuten retkipaketti, kulttuurimatka tai urheilutapahtuma. Valmismatka voi olla sekä kotimaan- että ulkomaanmatka. (Vehrelä 2000, 30.)

Pakettimatka, joka koostuu majoituksesta, kuljetuksesta ja kuljetuksesta lentoaseman ja hotellin välillä, voi sisältää myös ruokailut, matkaopaspalvelut, retket, urheiluaktiviteetit tai esimerkiksi liput urheilutapahtumaan. Tänä päivänä erilaisia pakettimatkoja on tarjolla runsaasti. Matkat voivat olla lyhyitä päivän tai viikonlopun mittaisia matkoja. Lisäksi on pidempiä matkoja kaukokohteisiin. (Aronsson & Tengling 2003, 88–89.) Tässä työssä suunniteltu matka kattaa osittain pakettimatkan tunnusmerkit. Matkaan kuuluvat vain lennot, junamatkat ja liput otteluihin. Hotellit eivät kuulu hintaan, mutta eri tasoisista hotelleista on otettu selvää. Näin autetaan asiakkaita valitsemaan mieleisensä, mikä riippuu siitä minkä tasoisessa hotellissa asiakas haluaa yöpyä. Matka on suunniteltu 5–10 henkilölle.

9.3 Italia matkailukohteena

Italia on yksi maailman suosituimmista matkailukohteista. Italian ilmasto, joka on Välimeren ilmastoa, suosii matkailijoita. Italiassa matkailukohteet ovat monipuolisia ja kaikille löytyy jotakin, rantakohteista historiallisiin rakennuksiin, maaseudun upeisiin maisemiin ja talvisiin aktiviteetteihin Alpeilla. Italia on tunnettu monipuolisesta ruokakulttuurista. Italian rajojen sisäpuolella olevat kääpiövaltiot Vatikaani ja San Marino ovat myös suosittuja

kohteita. (Matkoja 2011.) Tässä luvussa tullaan esittelemään kohteita kaupungeista, jossa jalkapallo-ottelut tapahtuvat.

Milano sijaitsee Pohjois-Italiassa ja on ensimmäinen kohde. Milanossa on jalkapallon lisäksi mahdollista nauttia ulkoilmakahviloista, joita on ympäri kaupunkia tai maistella milanolaista perinneruokaa Risotto Milanesea. Kävelymatkat eri nähtävyyksien välillä Milanossa ovat lyhyet. Tuomiokirkko Duomo on yksi maailman suurimmista kirkoista. Milanon symboli kullattu La Madonnina-patsas sijaitsee kirkon korkeimman tornin päässä. Kirkon rakentaminen kesti 500 vuotta. Milanon suosituin kohde on Cenacolo Vinciano, jossa sijaitsee Leonardo da Vincin kuuluisa maalaus Viimeinen ehtoollinen. Milano on kulttuurikaupunki, siellä on suuri määrä teattereita ja taidenäyttelyitä. Kaupunki tunnetaan myös muodistaan ja sanotaankin, että Milano on ostajan paratiisi. Huippusuunnittelijoiden omat liikkeet ovat selvästi esillä, näyteikkunat houkuttelevat ostoksille. (Kankaro 2011a.)

Firenze, joka on Toscana alueen pääkaupunki, on Arno-joen varrella ja sen ympärillä koHoavat kukkulat. Kaupungissa on paljon taideteoksia ja arkkitehtuuriltaan kiinnostavia historiallisia rakennuksia. Tunnetuin nähtävyys on vanha silta eli Ponte Vecchio. Tämä silta oli ainut, joka selvisi ehjänä toisesta maailmansodasta. Sillalla on pieniä kultaseppien ja jalokivikauppioiden liikkeitä. Kuuluisa nähtävyys on myös Bobolin puutarha, sen laajalla alueella sijaitsee Medicien Amfiteatteri. Michelangelon tunnetuin patsas David sijaitsee Firenzen keskustassa. Firenzeläinen ruoka perustuu Toscanalaiseen maalaiskeittiöön ja tarjolla on usein lihaa. Mahdollisuuksien mukaan kannattaa maistaa Firenzen nimikkoruokaa Bistecca alla Fiorentina eli pihvi firenzelaiseen tapaan. Pihvi on niin iso, että siitä riittää kahdelle. Kahviloita Firenzessä on joka paikassa. Ennen Milanoa Firenze toimi Italian muodin pääkaupunkina. (Kankaro 2011b.)

Mahdollisuuksien mukaan kannattaa tutustua laajemmin Toscanan alueeseen. Yksi vaihtoehto on kaupunki nimeltä Pisa. Ehdottomasti tunnetuin nähtävyys on Pisan kalteva torni, joka on kirkon kellotorni. Pisassa on toki muitakin kuin vain torni. Kaupunki on yliopisto-kaupunki, joten elämää riittää. Pisa sijaitsee 80 kilometriä Firenzestä rannikolla ja sinne kannattaa mennä junalla. Keskusta on kielletty autoilta. (Plaza 2011c.) Toscanan alue on tunnettu viineistään. Yksi kuuluisista viinialueista on Chantin alue Firenzen tuntumassa. Alue on myös hyvä vaelluksille.

Roomassa voi tutustua esimerkiksi keisariajan raunioihin kuten Colosseumiin sekä Pantheoniin, joka on suurimpia antiikin Rooman temppeleitä. Vatikaanissa voi käydä vaikkapa Pietarinkirkossa. Roomassa on myös lukuisia ravintoloita ja kahviloita. (Lehtola 2011.)

9.4 Kuljetukset

Mahdollisuuksia mennä Suomesta Italiaan, Milanoon, on useita. Näistä valittiin nopein, lentäminen. Mahdollista olisi käyttää myös lauttaa ja junaa, mutta esimerkiksi linja-auton vuokraaminen ei tule kysymykseen, koska on kysymys pienestä ryhmästä ja linja-auton vuokraaminen tulisi kalliimmaksi ja matkan kesto pitenisi. Finnair lentää suoraan Helsingistä (Helsinki-Vantaa) Milanoon (Malbensa). Lauantaina 26 helmikuuta vaihtoehtoja on kaksi, joko aamulla kello 8.05 tai iltapäivällä kello 16.05. Molemmissa lennoissa matka-aika on sama, kolme tuntia ja viisi minuuttia. Yhdensuuntainen lento halvimmillaan eli kello 16.05 lento maksaa 865,28 €. (Finnair 2011.)

Edullisimmin Milanoon lentää Blue1. Matka kestää neljä ja puoli tuntia. Lähtö Helsinki-Vantaan lentoasemalta, välilasku Tanskassa Kööpenhaminassa, jossa koneen vaihto Milanoon. Lähtöjä on kaksi mahdollista. Ensimmäinen lähtee aamulla kuudelta ja toinen 12.50. Hinta ensimmäisellä vaihtoehdolla on 165,43 € ja myöhemmällä vaihtoehdolla 241,43 €. (Blue1 2011.) Blue1:in ja Finnairin lisäksi Helsingistä on mahdollista lentää Milanoon Lufthansalla ja Brussels Airlinesilla. Lennot kestävät kauemmin ja ne menevät joko Münchenin tai Frankfurtin kautta. Hinnat ovat 1317,28 € ja 165,43 € välillä. (Vertaa 2011.) Tarkoitus kuitenkin on, että Milanossa ollaan päivän aikana, joten pois on jätetty mahdollisuudet iltalennoista.

Paluu takaisin Suomeen Roomasta tapahtuu maanantaina 14.3. Finnair lentää Roomasta kello 11.10 ja saapuu Helsinkiin kello 15.40. Lennon hinta on 811,36 €. Muita lentoja Finnairilla ei maanantaina ole. (Finnair 2011.) Blue1:lla vaihtoehtoja on neljä. Lennot kestävät keskimäärin 7,5 tuntia. Paras vaihtoehto lähtee kello 12.50 Roomasta ja välilasku on Norjassa Oslossa ja koneen vaihdon jälkeen lento on Helsingissä kello 21.20. Hintaa lennolla on 176,42 €. (Blue1 2011.) Hinnat voivat vaihdella sen mukaan minä päivänä lennot varataan. Näiden tietojen pohjalta lähtö on Helsinki-Vantaan lentoasemalta 26.2. kello 12.50 ja Milanossa lento on kello 16.25. Lentoyhtiönä toimii Blue1. Paluu Roomasta Helsinkiin tapahtuu kello 12.50 ja perillä lento on 21.20. Lentoyhtiönä toimii Blue1. Lennot

maksavat yhteensä 417,85 €/henkilö. Näihin lentoihin päädyttiin kustannussyistä ja koska lennot sopivat hyvin suunniteltuun aikatauluun.

Italiassa liikkuminen kaupunkien välillä tapahtuu junalla. Matkustava ryhmä on pieni, noin 5–10 henkilöä eikä yksityiskuljetuksille ole tarvetta. Italiassa matkan teko onnistuu helposti ja vaivattomasti yleisillä kulkuvälineillä. Milanosta Firenzeen lähtee juna tunnin välein, mutta maanantaipäivänä 28.2. hypätään klo 12.15 junaan 9517, juna on perillä tasan klo 14. Matkalle tulee siis kesto 1 h 45 min. Hinta tällä junalla matkustaessa on toisen luokan lipulla 53 € per henkilö.

Firenzestä Roomaan siirtyminen on vaivatonta. Firenzestä lähtee usein juna Roomaa kohti, mutta joillakin junilla matkan kesto on aivan liian pitkä. Matkustetaan junalla numero 95154, joka lähtee klo 13.10 Firenzestä ja on perillä Roomassa aikataulun mukaan klo 14.45. Matkalle tulee siis kesto tunti ja 33 minuuttia. Junalippujen hinnaksi muodostuu 45 € per henkilö, liput ovat 2. luokan lippuja.

9.5 Hotellit

Tarkoitus on esitellä jokaisesta kaupungista kolme eritasoista hotellia. Näin asiakas saa itse päättää mihin hotelliin haluaa mennä ja hän myös itse kustantaa majoituksensa. Tarkoitus on että kaikki hotellit sijaitsevat keskustassa tai sen tuntumassa. Hinnat ovat kahdelta hengeltä ja kattavat sen ajan, mitä kaupungissa ollaan. Ensimmäisenä on Milano, jossa ollaan kaksi yötä. Milanossa suositellaan seuraavia hotelleja, neljän tähden hotelli Dei Cavalieri Hotel (626,41 €), kolmen tähden hotelli Canada Hotel (378,00) sekä toinen kolmen tähden hotelli Cristallo Hotel (170,60 €). Kaikki kahden tähden hotellit ovat varattuja. Cristallo sijaitsee 2,7 kilometrin päästä Milanon keskustasta, mutta toiset ovat keskustassa. Hintoihin sisältyy aamiainen.

Firenzessä yövytään kuusi yötä. Sieltä suositellaan neljän tähden hotellia Palazzo Dal Borgo Hotel Florencea (473,62 €), josta on keskustaan vain 600 metriä, kolmen tähden hotellia Rex Hotel Florencea (378 €), joka on vielä lähempänä keskustaa, vain 400 metrin päässä ja kahden tähden hotellia Giada Hotel Florencea (294,52 €), joka on vain 300 metrin päässä

keskustasta. Kaikkiin hotelleihin kuuluu aamiainen ja huoneet ovat kahden hengen huoneita.

Roomassa vietetään kahdeksan yötä. Sinne saavutaan sunnuntaina 6.3. ja lähdetään pois 14.3, jolloin matka jatkuu takaisin Suomeen. Roomassa hotellit, joita suositellaan, ovat neljän tähden hotelli Ludovisi Palace Hotel Rome (1189,98 €), kolmen tähden hotelli Fiamma Hotel Rome (660,87 €) ja kahden tähden hotelli Bianca (527,12 €). Hinnat sisältävät aamiaisen, varustelutaso riippuu hotellista. Kaikki hotellit sijaitsevat enintään kilometrin säteellä Rooman keskustasta. Jokaisessa hotellissa on parivuode, mutta myös mahdollisuus yhden hengen huoneeseen.

9.6 Matkan kuvaus

Päivä 1: Lauantai 26.2.

Lähtö Helsinki-Vantaan lentokentältä kohti Milanoa Blue1:in lennolla, joka lähtee kello 12.50, lento on perillä Milanossa kello 16.25. Milanossa on aikaa asettua joko Dei Cavalieri Hoteliin, Cristallo Hotelliin tai Canada Hotelliin ja tutustua hieman Milanoon.

Päivä 2: Sunnuntai 27.2.

Aamulla herätys, jonka jälkeen runsaalle aamupalalle, jotta jaksaa päivällä tutustua tarkemmin Milanoon, jalkapallohuumaan ja nähtävyyksiin, kuten tuomiokirkkoon. Illalla ottelu San Sirolla, jossa vastakkain asettuvat milanolaiset AC Milan ja Inter, josta pitäisi tulla kiihkeä paikalliskamppailu. Ottelun jälkeen pubin kautta hotellille nukkumaan.

Päivä 3: Maanantai 28.2.

Hotellilta aamulla rauhassa kohti Milanon juna-asemaa, josta klo 12.15 junaan 9517, juna on perillä tasan klo 14 Firenzessä. Vajaan parin tunnin matkan aikana ehtii nähdä maisemia tai ottaa päiväunet, jos on jäänyt univelkaa. Firenzeen saapumisen jälkeen kohti hotellia. Hotelliin sisäänkirjautumisen jälkeen omaa aikaa tutustua kauniiseen Firenzeen.

Päivä 4: Tiistai 1.3.

Koska Firenzessä on paljon museoita ja muuta nähtävää, kuten muun muassa yksi maailman tunnetuimpia patsaita, Michelangelon Daavid-patsas, on matkailijoilla aikaa tutustua niihin useampi kuin yksi päivä.

Päivä 5: Keskiviikko 2.3.

Firenzeen tutustumista. Kävelyä ympäri Firenzeä ja lähempää tutustumista Firenzen kuuluisaan vanhaan siltaan Ponte Vecchioon.

Päivä 6: Torstai 3.3.

Päivämatka Pinaan. Matkan varrella ehtii nähdä muuta kaunista Toscanan aluetta. Pisassa nähtävää riittää aina Pisan kaltevasta tornista lähtien.

Päivä 7: Perjantai 4.3.

Firenzeen tutustumista. Lähempää tutustumista Firenzen moniin kahviloihin ja pubeihin. Italiahan on tunnettu kahvinjuontikulttuuristaan, joten suomalaisen on helppo asennoitua kahvin juontiin.

Päivä 8: Lauantai 5.3.

Illalla ottelu, jossa kohtaavat paikallinen Fiorentina ja Torinon ylpeys Juventus. Ennen ottelua tutustuminen Fiorentinan jalkapallostadioniin Artemio Franchiin, jossa pelataan ottelu. Ottelun jälkeen pubiin ja sieltä hotellille nukkumaan.

Päivä 9: Sunnuntai 6.3.

Hotellilta uloskirjautuminen ja matkustus päiväjunalla numero 95154, joka lähtee klo 13.10 Firenzestä kohti viimeistä määränpäättä Roomaa. Juna on perillä Roomassa aikataulun mukaan klo 14.45. Vajaan kaksi tuntia kestävä matkan aikana maiseman tutkailua. Roomaan saapumisen jälkeen kohti hotellia ja sisäänkirjautuminen. Kirjautumisen jälkeen vapaata oleskelua Rooman historiallisessa ja kauniissa kaupungissa.

Päivä 10: Maanantai 7.3.

Vapaata ajanviettoa. Roomassa on niin paljon nähtävää, että aika ei varmasti käy pitkäksi. Esimerkiksi Espanjalaiset portaat tai Pantheon on nähtävä kun on Roomassa.

Päivä 11: Tiistai 8.3.

Päivä on omistettu rentoutumiselle ja se vietetään Rooman kuuluisissa kylpylöissä (Termi). Näissä kylpylöissä, jotka on yritetty pitää hyvin samanlaisina kuin Rooman valtakausina, roomalaiset kävivät rentoutumassa. Näissä voi ottaa erilaisia hoitoja. Kylpylässä vierähtää paljon aikaa, ja ruuan jälkeen moni haluaa hotellille lepäämään.

Päivä 12: Keskiviikko 9.3.

Jos ei vielä ole ehtinyt tutustumaan Rooman upeisiin nähtävyyksiin kuten Colosseumiin tai käynyt Vatikaanissa, niin nyt on korkea aika. Hotellilta ei ole pitkä matka Colosseumille tai Colosseumin viereisille raunioille Forum Romanumille.

Päivä 13: Torstai 10.3.

Päivä vierähtää hyvin helposti Vatikaanissa. Vatikaaniin lähdetään aamulla varhain. Oteetaan alle taksi, joita Roomassa riittää. Koska Vatikaanissa on käymässä aina muitakin turisteja, jonottamisessa kuluu aikaa. Jonottamisen jälkeen on palkitsevaa nähdä kaikki se mitä Pietarin kirkko pitää allaan ja sisällään, ja vaikka kupoliin mentäessä joutuu jonottamaan uudelleen, niin sekin kannattaa.

Päivä 14: Perjantai 11.3.

Tutustumista AS Roman kannattajien suosimiin pubeihin ja muihinkin italialaisiin pubeihin, joita Roomassa riittää. Muut ravintolat ovat myös hyvin arvostettuja Roomassa ja näiden tarjoamia mahdollisuuksia kannattaa käyttää.

Päivä 15: Lauantai 12.3.

Välipäivä. Saa käyttää ajan niin kuin itse haluaa. Voi lähteä kiertämään lukuisia Rooman museoita tai istumaan iltaa hyvään ravintolaan, jossa varmasti saa mahansa täyteen hyvää ruokaa. On myös mahdollisuus käydä kiertämässä Rooman Olympiastadionia, jossa pelataan seuraavana päivänä matkan viimeinen ottelu.

Päivä 16: Sunnuntai 13.3.

Ottelupäivä. Illalla Rooman kuuma paikallisottelu AS Roma vastaan Lazio. Ennen ottelua on hyvä valmistautua hyvällä ruualla ja oluella. Ottelun jälkeen hotellin ravintolaan tai johonkin lähellä olevaan pubiin.

Päivä 17: Maanantai 14.3.

Hotellilta kirjaututaan ulos ja otetaan suunnaksi Rooman lentokenttä Fiumicino, johon pääsee kätevästi junalla. Fiumicinolta on pitkä lento takaisin kohti Suomea. Suomessa jokainen lähtee itse järjestämällään kyydillä kotiin

10 POHDINTA

Jalkapallolla on monet kasvot. Tässä työssäni olen esitellyt muutamia niistä, mutta jalkapallolla on vielä paljon paljastamatta. Jokainen yksilö kokee asiat omalla tavallaan. Ei voi olla ultra, jos ei todella tarkoita sitä. Viisas mies on sanonut, että ihminen tarvitsee jotakin mihin uskoa, monelle se on jalkapallo. Ja niin kuin uskon asioissa useasti käy, ihmiset ottavat asiat liian vakavasti ja asioihin tulee eri näkökulmia.

Jalkapalloa ei tarvitse ottaa liian vakavasti. Ei ole pelin hengen mukaista huudella rasistisia kommentteja tai tapella poliisien tai vastustajan kannattajien kanssa. On hyvä, että joku näkee asiat niin kuin ne ovat ja ryhtyy tekemään rasismin vastaista työtä. Mielestäni rasismi ei kuulu millään tavalla urheiluun ja täten ei myöskään jalkapalloon.

Matkani tarkoitus ei ole lähteä tappelemaan vastustajien kanssa, vaan tutustua lähemmin Italian jalkapallokulttuuriin ja tutustua Italiaan paremmin. Tiedän, että on kokemus mennä seuraamaan jalkapallo-ottelua ultra-kannattajien kanssa, mutta se ei ole välttämättä sitä mihin minä pyrin. Jos kannattamani joukkue ei pärjääkään, niin minun ei tarvitse mennä purkamaan kiukkuani vastustajaan. On jo kuitenkin suuri elämys katsoa jalkapalloa paikan päältä. Toki jokainen kokee elämyksen omalla tavallaan ja omalla tunnetasollaan.

Ongelmitta ei kuitenkaan voi selvitä edes aiheessa, joka on näinkin lähellä sydäntä. Suurimmaksi esteeksi matkan varrella on osoittautunut lähteiden puute. Urheilumatkailu on tällä hetkellä niin marginaalista liiketoimintaa, että siitä ei ole vielä tehty montaakaan yleistajuista teosta. Ei myöskään tapahtumamatkailusta ole montaa teosta, joista saisi aineistoa työhöni. Ongelmia ilmeni myös ajankäytössäni. Jälkeenpäin katsoen olisi ollut viisaampaa suunnitella ajankäyttö paremmin. Tämä heijastui työskentelytapaani. Olen tietoinen omista heikkouksista, mutta sain työni valmiiksi.

Rasismin ja muun jalkapallo kannatuksen sain mielestäni hyvin tuotua esille työssäni. Kannatus on todella suuri osa jalkapalloa ja niin sen kuuluu olla. Näistä asioista oli onnekseni niin kattavia lähteitä, että sain aikaan sen mitä halusinkin. Lisäpotkua työhön toi unelmamatkani suunnittelu ja hahmottaminen. Tämä matka on vain periaatteessa mahdollinen. En usko, että kaikki Italian jännittävimmät paikalliskamppailut olisivat noin lähellä

toisiaan päivämäärällisesti. He, jotka suunnittelevat Serie A:n otteluajataulun voisivat toki ottaa opiksi luomastani matkasta. Joillakin joukkueilla voi olla liian lähellä Mestarien liigan otteluita ja Serie A:n ottelut ovat niitä, joita siirretään pois alta.

Itse olen tyytyväinen työni lopputulokseen. Tällä tavoin pystyin toteuttamaan unelmaani kirjallisessa muodossa. Sain myös kertoa haluamistani asioista, joita ei kuule aivan joka päivä. Jokainen kannattaja kannattaa omalla tavallaan ja niin teen minäkin.

LÄHTEET

Airaksinen, T. & Vilkka, H. 2003. Toiminnallinen opinnäytetyö. Jyväskylä. Tammi.

Albion Road. 2010. Italy. Www-dokumentti. Saatavissa: <http://www.albionroad.com/country-profiles/616-italy>. Luettu 2.2.2011.

Amnesty. 2011. Syrjintä. Www-dokumentti. Saatavissa: <http://www.amnesty.fi/mita-teenme/teemat/rasismi-ja-syrjinta/?searchterm=rasism>. Luettu 20.1.2011

Aronsson, L. & Tengling, M. 2003. Turism – världens största näring. Lieber Economi.

Blue1. 2011. Lennot. Www-dokumentti. Saatavissa: <http://www.blue1.com/fi/fi/>. Luettu 23.2.2011.

Europa. 2000. Yhtäläinen kohtelu työssä ja ammatissa. Direktiivi [2000/78/EY](#). Saatavissa: http://europa.eu/legislation_summaries/employment_and_social_policy/disability_and_old_age/c1_0823_fi.htm.

Event Travel. 2009. Jalkapallo. Www-dokumentti. Saatavissa: www.event-travel.fi. Luettu 18.1.2010.

Finnair. 2011. Lennot. Www-dokumentti. Saatavissa: https://www.finnair.fi/finnaircom/wps/portal/travel/fi_FI. Luettu 23.2.2011

Foer, F. 2004. Jalkapallon maailmanselitys. Keuruu: Otava.

Foot, J. 2007. Winning at all costs. New York: Nation books.

Football Sports. 2011. History of Italian football league. Www-dokumenntti. Saatavissa: <http://www.ipoeles.com/history-of-italian-football-league.html>. Luettu 2.2.2011

Getz, D. 2008. Event tourism: Definition, evolution, and research. *Tourism Management* **29**, 403-248.

Gibson, H. 1998. Sport Tourism: A Critical Analysis of Research. *Sport Management Review*, **1**, 45-76.

Hopsu, J. 2006. Kun jalkapallosta tuli ase. *Ulkopolitiikka* 2/2006.

Jyväskylän Yliopisto. 2011. Laadullinen tutkimus. Www-dokumentti. Saatavissa: <https://koppa.jyu.fi/avoimet/hum/menetelmapolkuja/menetelmapolku/tutkimusstrategiat/laadullinen-tutkimus>. Luettu 20.1.2011

Kaleva Travel. 2009. Matkapaketit – Urheilumatkat. Www-dokumentti. Saatavissa: www.kalevatravel.fi. Luettu 18.1.2010.

- Kalevala Travel. 2010. Matkapaketit – Urheilumatkat. Www-dokumentti. Saatavissa: www.kalevatravel.fi. Luettu 18.1.2010.
- Kankaro, B. 2011a. Milano – Muotia ja herkuttelua. Www-dokumentti. Saatavissa: <http://plaza.fi/matkalaukku/ulkomaat/eurooppa/italia/lombardia/milano-muotia-ja-herkuttelua>. Luettu 24.2.2011.
- Kankaro, B. 2011b. Firenze – Historiaa ja renessanssitaidetta. Www-dokumentti. Saatavissa: <http://plaza.fi/matkalaukku/ulkomaat/eurooppa/italia/toscana/firenze-historiaa-ja-renessanssitaidetta>. Luettu 24.2.2011.
- Kankaro, B. 2011c. Pisa – Kaltevan tornin juurella. Www-dokumentti. Saatavissa: <http://plaza.fi/matkalaukku/ulkomaat/eurooppa/italia/toscana/pisa-kaltevan-tornin-juurella>. Luettu 24.2.2011.
- Lackman, P. & Verhelä, P. 2003. Matkailun ohjelmapalvelut: Matkailuelämyksen tuottaminen ja toteuttaminen. Porvoo: WSOY
- Lamont, M. & Dowell, R. 2008. Journal of vacation marketing. PDF-dokumentti. Saatavissa: <http://jvm.sagepub.com/content/14/3/253.full.pdf+html> Luettu 16.2.2011
- Lehtinen P. 2010. Pallon perässä Eurooppaan. Iltalehti matkajuttu. http://www.iltalehti.fi/matkajutut/2010121612614988_ma.shtml. Luettu 28.1.2011.
- Lehtola, T. 2011. Rooma – Ikuinen kaupunki. Www-dokumentti. Saatavissa: <http://plaza.fi/matkalaukku/ulkomaat/eurooppa/italia/rooma/rooma-ikuinen-kaupunki>. Luettu 24.2.2011.
- Matkoja. 2011. Italian matkat. Www-dokumentti. Saatavissa: <http://www.matkoja.net/italia/>. Luettu 24.2.2011.
- Parks, T. 2002. A season with Verona. New York: Arcade publishing.
- Punainen risti. 2011. Tietoa rasismista. Www-dokumentti. Saatavissa: <http://www.luovuennakkoluuloistasi.fi/content/tietoa-rasismista>. Luettu 2.2.2011
- Saaranen-Kauppinen A. & Puusniekka A. 2006a. Mitä laadullinen tutkimus on: lyhyt oppimäärä. Www-dokumentti. Saatavissa: http://www.fsd.uta.fi/menetelmaopetus/kvali/L1_2.html. Luettu 13.2.2011.
- Saaranen-Kauppinen A. & Puusniekka A. 2006b. Litterointi. Www-dokumentti. Saatavissa: http://www.fsd.uta.fi/menetelmaopetus/kvali/L7_2_1.html. Luettu 13.2.2011.
- SAMK. 2009. Tekstiosan rakenne. Www-dokumentti. Saatavissa: http://www.samk.fi/opiskelijat/opinnaytetyo/opinnaytetyoraportti/raportin_osat/varsinainen_tekstiosa. Luettu 1.2.2011.
- Sarajärvi, A. & Tuomi, J. 2003. Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. Jyväskylä. Tammi.

Suomen Palloliitto. 2007. Rasisti on reppana. Www-dokumentti. Saatavissa: www.rasistionreppana.fi/. Luettu: 17.1.2010.

Taloustutkimus. 2007. Kvalitatiivinen tutkimus. Www-dokumentti. Saatavissa: http://www.taloustutkimus.fi/tuotteet_ja_palvelut/tiedonkeruuratkaisut_ja_monitila/kvalitatiivinen_tutkimus/. Luettu 13.2.2011.

Termonen, J. 2009. Uskovaisia ja suomifutisuskovaisia. Www-dokumentti. Saatavissa: www.futismaailma.com/ylakulma/?p=92. Luettu: 18.1.2010.

Tilastokeskus. 2010. Kvalitatiivinen tutkimus. Www-dokumentti. Saatavissa: http://www.stat.fi/meta/kas/kvalit_tutkimus.html. Luettu 13.2.2011.

Verhelä, P. 2000. Matkatoimistopalvelut. Helsinki: Edita Oy.

Vertaa. 2011. Lentoliput. Www-dokumentti. Saatavissa: <http://www.vertaa.fi/lentoliput/>. Luettu 23.2.2011.

UNICEF. 2006. UNICEF supports 'No to Racism Days' campaign at the 2006 FIFA World Cup. Www-dokumentti. Saatavissa: www.unicef.org/football/index_intro_34741.html. Luettu 17.1.2010.